

مدیریت کمبود انرژی در سال سخت دولت

دولت چهاردهم در حالی سکان مدیریت آب و برق کشور را به‌دست گرفت که کاهش کم‌سابقه بارش‌ها، افت ذخایر سدها، کاهش تولید برق آبی، ناترازی مزمن تولید و مصرف برق و محدودیت ذخایر سوخت نیروگاه‌ها، تأمین پایدار آب و انرژی را با چالشی جدی روبه‌رو کرده بود؛ با وجود این شرایط، مجموعه اقدامات دولت در مدیریت منابع آب، تأمین سوخت نیروگاه‌ها، کنترل مصرف، افزایش بهره‌وری و توسعه ظرفیت‌های جدید تولید برق، به حفظ پایداری آب شرب، جلوگیری از بروز بحران فراگیر و کاهش تدریجی خاموشی‌های برنامه‌ریزی‌شده در دوره خشکسالی کمک کرد. در این گزارش صمت نگاهی داریم به عملکرد دولت در بخش آب و برق که در ادامه می‌خوانید.

برای عبور از دوره خشکسالی اهمیت داشت. در حوزه برق نیز مدیریت مصرف مشترکان، تغییر ساعات مصرف، کاهش بار شبکه در ساعات اوج و افزایش همکاری صنایع، دستگاه‌های دولتی و مشترکان بزرگ در دستور کار قرار گرفت. این سیاست باعث شد فشار وارده‌شده به شبکه در ساعات اوج مصرف کنترل شود و امکان تداوم خدمت‌رسانی به بخش‌های حیاتی فراهم بماند. در کنار مدیریت شبکه برق و عبور از اوج مصرف، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر نیز به یکی از محورهای اصلی سیاست انرژی دولت چهاردهم تبدیل شد. مسعود پزشکیان بارها بر ضرورت توسعه سریع نیروگاه‌های خورشیدی و استفاده از ظرفیت انرژی‌های پاک برای جبران ناترازی برق تأکید کرده و توسعه تجدیدپذیرها را از راهکارهای اساسی عبور از ناترازی انرژی دانسته است. در همین چارچوب، دولت توسعه نیروگاه‌های خورشیدی را با هدف افزایش ظرفیت تولید برق، کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی و کاهش فشار بر نیروگاه‌های حرارتی دنبال کرد؛ رویکردی که نشان می‌دهد حل ناترازی برق در دولت چهاردهم به مدیریت مصرف و خاموشی‌های مقطعی محدود نبوده و افزایش ظرفیت تولید از منابع پاک نیز به‌عنوان یک راهبرد بلندمدت در دستور کار قرار گرفته است.

عبور از تابستان سخت

عملکرد دولت چهاردهم در آب و برق را باید در بستر شرایط واقعی کشور ارزیابی کرد؛ کشوری که با کاهش شدید بارش، افت ذخایر سدها، کاهش تولید برق آبی، ناترازی تولید و مصرف برق و محدودیت ذخایر سوخت نیروگاه‌ها مواجه بود. در چنین شرایطی، قطع نشدن گسترده آب شرب و کاهش تدریجی خاموشی‌های برنامه‌ریزی‌شده دو شاخص مهم در ارزیابی عملکرد دولت به‌شمار می‌رود. البته این به معنای حل کامل ناترازی آب و برق نیست. بحران آب همچنان جدی است و صنعت برق نیز به سرمایه‌گذاری‌های سنگین و مستمر نیاز دارد. اما تفاوت مهم دولت چهاردهم این بود که مدیریت این بحران‌ها را از سطح واکنش‌های مقطعی به سمت برنامه‌ریزی برای افزایش تاب‌آوری شبکه‌ها سوق داد. دولت در شرایطی که منابع آب کمتر شد، تلاش کرد آب شرب پایدار بماند؛ در شرایطی که تولید برق آبی کاهش یافت، شبکه برق را مدیریت کرد؛ و در شرایطی که نیروگاه‌ها با محدودیت سوخت مواجه بودند، تأمین انرژی برای عبور از اوج مصرف را در اولویت قرار داد. دو سال دولت چهاردهم، سال وفور منابع نبود، سال مدیریت کمبودها بود و مهم‌ترین نتیجه این مدیریت، حفظ جریان آب و برق در شرایطی بود که هر دو شبکه با فشارهای کم‌سابقه مواجه بودند.

مسئله انرژی، مسئله‌ای ملی است

مسعود پزشکیان از ابتدای فعالیت دولت چهاردهم، ناترازی انرژی را یکی از مسائل اساسی کشور دانست و بر ضرورت اصلاح الگوی مصرف، افزایش بهره‌وری و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های انرژی تأکید کرد. رویکرد دولت این بود که مسئله آب و برق را نمی‌توان با راه‌حل‌های کوتاهمدت حل کرد بلکه باید همزمان سمت عرضه و مصرف مدیریت شود. در همین چارچوب، دولت بر افزایش ظرفیت تولید، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر، مدیریت مصرف و اصلاح شبکه تأکید کرد. پزشکیان بارها بر این نکته تأکید کرده که حل ناترازی انرژی نیازمند همکاری مردم، دولت و بخش تولید است؛ چراکه ادامه روند فعلی مصرف بدون افزایش ظرفیت تولید، امکان تأمین پایدار انرژی را دشوار می‌کند.

افزایش بهره‌وری و پایداری شبکه در دستور کار

محمد رضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور نیز در واکنش به مسئله خاموشی‌ها، بر ضرورت افزایش بهره‌وری، سرمایه‌گذاری در تولید برق و پایداری شبکه تأکید کرده است. او با اشاره به اهداف برنامه هفتم توسعه، بر افزایش بهره‌وری در صنعت برق و توسعه شبکه انتقال و توزیع تأکید کرد و خواستار ادامه جدی این مسیر از سوی وزارت نیرو شد.

این نگاه نشان می‌دهد دولت تلاش کرده مسئله برق را با خاموشی یا کاهش مصرف حل نکند بلکه توسعه زیرساخت و افزایش بهره‌وری را نیز در کنار مدیریت مصرف دنبال کند.

بحران آب حتی مهم‌تر از برق است

عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو، در تشریح شرایط کشور اعلام کرده بود که چالش آب از برق مهم‌تر است و وزارت نیرو برای عبور از مشکلات صنعت آب و برق برنامه‌ریزی کرده است. این موضع از آن جهت اهمیت دارد که نشان می‌دهد دولت از همان ابتدا مسئله آب را به‌عنوان یک بحران بلندمدت و ساختاری در نظر گرفته است. در حوزه برق نیز وزیر نیرو شرایط را فوق‌العاده توصیف کرده و بر ضرورت حفظ شبکه تأکید کرده بود. بنابراین دستاورد دولت را نباید در تعداد ساعت‌های خاموشی جست‌وجو کرد، بلکه باید مجموعه‌ای از اقدامات برای حفظ پایداری شبکه در شرایطی کم‌سابقه را مورد توجه قرار داد.

مدیریت مصرف؛ راهی برای حفظ آب و برق

یکی دیگر از محورهای سیاست دولت چهاردهم، مدیریت مصرف بود. در حوزه آب، کاهش فشار بر منابع، کنترل برداشت از سدها و مدیریت مصارف مختلف

از مشکلات روبه‌رو بود. بارش کمتر، کاهش ذخیره سدها، کاهش تولید برق آبی، فشار بیشتر بر نیروگاه‌های حرارتی، افزایش نیاز به سوخت و افزایش فشار بر شبکه برق به‌هم پیوسته هستند. در چنین شرایطی، مدیریت مصرف، افزایش آمادگی نیروگاه‌ها، تأمین سوخت، استفاده بهینه از منابع آبی و مدیریت شبکه برق، همزمان در دستور کار قرار گرفت.

نیروگاه‌هایی که با ذخایر سوخت محدود تحویل دولت شدند

دولت چهاردهم علاوه بر خشکسالی، مدیریت شبکه برق را با یک مشکل انباشته دیگر آغاز کرد: ناترازی تولید و مصرف انرژی. در نخستین سال فعالیت دولت، مسئله فقط کمبود ظرفیت تولید برق نبود؛ تأمین سوخت نیروگاه‌ها نیز به یکی از مولفه‌های مهم پایداری شبکه تبدیل شد. در شرایطی که ذخایر سوخت دوم نیروگاه‌ها در وضعیت مطلوبی قرار نداشت، مدیریت همزمان گاز، گازوئیل و سوخت مایع برای عبور از دوره اوج مصرف اهمیت ویژه‌ای پیدا کرد. به همین دلیل، تأمین سوخت نیروگاه‌ها و افزایش آمادگی واحدهای تولید برق، بخشی از راهبرد دولت برای کاهش فشار بر شبکه بود. این مسئله به‌ویژه در تابستان اهمیت داشت، زیرا همزمان با افزایش مصرف برق، کاهش تولید برق آبی نیز فشار بیشتری بر نیروگاه‌های حرارتی وارد می‌کرد.

از مدیریت بحران تا کاهش تدریجی خاموشی

بنابراین دولت چهاردهم وارث ناترازی بزرگی در صنعت برق بود؛ ناترازی که به‌گفته مقام‌های وزارت نیرو به بیش از ۱۸ هزار مگاوات رسیده بود. اما سیاست دولت، فقط عبور مقطعی از تابستان نبود بلکه مجموعه‌ای از اقدامات برای مدیریت مصرف، افزایش بهره‌وری، توسعه تولید و تقویت شبکه در دستور کار قرار گرفت. در یک سال نخست دولت چهاردهم، حرکت برای کاهش و رفع ناترازی برق آغاز شد و برنامه‌ریزی متنوعی برای کاهش خاموشی‌ها در دستور کار قرار گرفت. این روند در نهایت به کاهش تدریجی خاموشی‌های برنامه‌ریزی‌شده منجر شد. در واقع، اگرچه خاموشی در مقطعی همچنان وجود داشت، اما مسئله مهم این بود که شبکه برق در شرایط خشکسالی، رشد مصرف و کمبود ظرفیت تولید، از مسیر خاموشی‌های گسترده و خارج از کنترل فاصله گرفت. مصطفی رحبی مشهدی، معاون وزیر نیرو چند روز پیش با اشاره به ریشه‌های ناترازی برق گفت: اسامال با وجود آسیب‌های جنگ، ۳۰ درصد ناترازی نسبت به سال قبل کاهش یافته و خاموشی‌ها ۲ ماه دیرتر آغاز شده است. امیدواریم طی هفته‌های آینده تمام محدودیت‌های صنایع برطرف شود.

دولت چهاردهم در حالی کار خود را آغاز کرد که کشور با یکی از دشوارترین شرایط آبی سال‌های اخیر مواجه بود؛ کاهش بارش‌ها، افت ذخایر سدها، افزایش مصرف و ناترازی مزمن تولید و مصرف برق، همگی دست‌به‌دست هم داده بودند تا تأمین پایدار دو نیاز حیاتی مردم به یکی از مهم‌ترین آزمون‌های دولت تبدیل شود. به گزارش ایرنا، عملکرد دولت چهاردهم از ابتدای این مسئولیت در این حوزه را باید در شرایطی ارزیابی کرد که علاوه بر خشکسالی و کاهش منابع آبی، بخشی از ظرفیت‌های نیروگاهی نیز با محدودیت مواجه بود و در نخستین سال فعالیت دولت، وضعیت ذخایر سوخت دوم نیروگاه‌ها نیز مطلوب نبود. در چنین شرایطی، هدف اصلی وزارت نیرو و مجموعه دولت، جلوگیری از تبدیل ناترازی به بحران فراگیر بود؛ بحرانی که می‌توانست هم تأمین آب شرب شهرها را تحت‌تأثیر قرار دهد و هم خاموشی‌های گسترده و طولانی را به زندگی مردم و فعالیت صنایع تحمیل کند.

مدیریت منابع آب با وجود خشکسالی

یکی از مهم‌ترین چالش‌های دولت چهاردهم، مدیریت منابع آب در سالی بود که بارش‌ها کاهش قابل‌توجهی داشت. براساس اعلام وزیر نیرو، ورودی آب به مخازن سدهای کشور در ابتدای سال ۱۴۰۴ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۷ درصد کاهش یافته بود. در همین شرایط، خروجی سدها نیز برای مدیریت مصرف آب و برق کنترل شد. این اعداد به‌خوبی نشان می‌دهد مسئله آب یک موضوع مدیریتی معمولی نبود؛ دولت باید در شرایطی تصمیم‌گیری می‌کرد که ورودی منابع آبی کاهش یافته بود و درعین‌حال نیاز شرب، کشاورزی، صنعت و تولید برق همچنان پابرجا بود.

با وجود این فشار، یکی از دستاوردهای مهم دولت چهاردهم، حفظ پایداری شبکه آب و شرب و جلوگیری از قطعی گسترده آب در شهرها بود. این موضوع اهمیت بیشتری پیدا می‌کند وقتی بدانیم کاهش ذخایر سدها همزمان می‌توانست تولید برق آبی را نیز محدود کند و به بحران برق دامن بزند.

آب و برق؛ دو بحران به‌هم پیوسته

در دولت چهاردهم، مدیریت آب و برق دیگر دو مسئله جدا از هم نبود. کاهش بارندگی به معنای کاهش تولید نیروگاه‌های برق آبی بود و این مسئله بر شبکه برق اثر می‌گذاشت. وزیر نیرو در سال ۱۴۰۴ اعلام کرد که از حدود ۱۲ هزار و ۵۰۰ مگاوات ظرفیت نیروگاه‌های برق آبی، به‌دلیل خشکسالی تنها بخش بسیار محدودی امکان تولید داشت. بنابراین دولت با یک زنجیره به‌هم‌پیوسته

از تجهیز سازی تا کارخانه سازی

جداتکننده‌های مغناطیسی و مگنت‌ها فعالیت خود را آغاز کرد. پس از مطرح بحث کاغذ در سال‌های ۸۶ و ۸۷ و خروج بسیاری از پیمانکاران خارجی از صنایع فولاد و مس، این شرکت با ریسک‌پذیری بالا پا به عرصه پروژه‌های کلیدی گذاشت و از انجام کارهای کوچک، به اجرای پروژه‌های بزرگ به‌صورت EPCM (مهندسی، تدارکات و مدیریت ساخت) رسید.

وی با اشاره به تحول استراتژیک این شرکت از اوایل دهه ۹۰ افزود: فکور صنعت در کنار پیمانکاری، به فکر سرمایه‌گذاری و کارخانه سازی نیز افتاد. امروز با افتخار اعلام می‌کنیم که چندین واحد تولید کنسانتره سنگ‌آهن در استان یزد (روستای ساقدن) داریم و در کنار اجرای پروژه‌های ملی، به عنوان یک سرمایه‌گذار و صاحب کارخانه نیز شناخته می‌شویم.

شیخ‌زاده عامل اصلی موفقیت این مجموعه را در سه مؤلفه ریسک‌پذیری، خلاقیت و شبکه‌سازی مؤثر داخلی و خارجی دانست و تصریح کرد: بزرگ‌ترین مزیت رقابتی فکور، شبکه‌سازی مؤثر و اخلاقی است. ما پیش از هر نقش مدیریتی یا خبرنگاری، انسان هستیم

شرکت مهندسی فکور صنعت تهران با دارایی ۵۴۵ همتی و سود خالص ۶۸ همت، به هفتمین تولیدکننده کنسانتره سنگ‌آهن کشور تبدیل شده و رتبه یک پیمانکاری را در میان شرکت‌های ایرانی از آن خود کرده، حالا با ورود این هلدینگ صنعتی به فرابورس، نماد فکور به جمع ارزنده‌ترین سهام در بازار سرمایه پیوسته است.

به گزارش **فست** در شرایطی که اقتصاد ایران همواره با فراز و نشیب‌های ساختاری و تحریم‌های بیرونی دست به گریبان بوده، کمتر شاهد شکل‌گیری و بالندگی بخش خصوصی واقعی در عرصه صنایع سنگین هستیم با این حال، روایت شرکت مهندسی فکور صنعت تهران، روایتی دیگرگونه از همت صنعتی و ریسک‌پذیری هوشمندانه است؛ روایتی که نقطه آغازش به اواسط دهه ۸۰ و ساخت قطعات کوچک معدنی بازمی‌گردد و امروز به هلدینگ یک چندکسب و کاری با دارایی‌های عظیم و حضور در بازارهای بین‌المللی ختم شده است. آنچه در ادامه می‌خوانید، گزارشی است از نشست خبری این مجموعه که در آن، مدیران ارشد فکور صنعت از رمزگشایی «موفقیت خصوصی» در دل اقتصاد مقاومتی، شبکه‌سازی اخلاقی، و تبدیل شدن به الگویی برای امیدآفرینی در کشور سخن گفته اند.

محمد رضا شیخ‌زاده، معاونت نیروی انسانی و ارتباطات شرکت مهندسی فکور صنعت تهران، در نشست با اصحاب رسانه، پیشینه این مجموعه را روایت کرد و گفت: فکور صنعت از اواسط دهه ۸۰ با ساخت انواع سنگ‌شکن‌ها،

در جامعه زنده نگه دارند. در ادامه این نشست، دکتر سعیدی، معاونت سرمایه‌گذاری شرکت فکور صنعت، با ارائه گزارشی از عملکرد مالی و توسعه‌ای این مجموعه، اعلام کرد: گروه فکور صنعت یک هلدینگ چندکسب و کاری بین‌المللی، صنعتی و معدنی است. در سال گذشته، دارایی‌های ما به ۵۴۵ همت رسید و سود خالصی معادل ۶۸ همت محقق شد. همچنین بیش از ۲ هزار نفر در این مجموعه مشغول به کار هستند و ۹ شرکت فعال زیرمجموعه ما فعالیت می‌کنند.

وی با اشاره به ظرفیت تولید این مجموعه اضافه کرد: ما با دارا بودن ۴ مجتمع تولیدی و ۸ خط تولید، ظرفیت تولید ۳.۵ میلیون تن کنسانتره و ۴۰۰ هزار تن گندله را داریم و هفتمین تولیدکننده بزرگ کشور در این حوزه هستیم. همچنین ۱۲ پروژه پیمانکاری جاری به ارزش ۱۴ همت و ۳ میلیارد یورو در دست اجرا داریم و ۳۰ پروژه خاتمه یافته را نیز تحویل داده‌ایم.

دکتر سعیدی در خصوص جایگاه این شرکت در رتبه‌بندی‌های ملی گفت: فکور صنعت موفق به کسب رتبه یک پیمانکاری در میان شرکت‌های ایرانی، رتبه ۵۹ در میان ۵۴۰ شرکت برتر کشور (بر اساس رتبه‌بندی ۱۰۰-IMI) و رتبه برتر در حوزه مهندسی، تدارک و ساخت (EPC) شده است. همچنین توان مالی و اعتباری بالای ما، تأمین مالی پروژه‌های ملی را میسر ساخته است. معاونت سرمایه‌گذاری فکور صنعت، با اشاره به استراتژی هوشمندانه توسعه بین‌المللی این مجموعه، خاطر‌نشان کرد: هدف‌گذاری ما در بازارهای آسیایی با شاخص‌های اقتصادی جهانی تطابق دارد و قراردادهای بین‌المللی جدیدی نیز تا پایان سال عملیاتی خواهند شد.

وی در مورد اعداد و ارقام این مجموعه افزود: مخاطبان فکور صنعت، اطلاعات را از طریق روابط عمومی و سایت رسمی شرکت دریافت کنند و گفت: انتشار اخبار واقعی و شفاف از یک مجموعه خصوصی موفق، می‌تواند به ارتقای جایگاه بازار سرمایه و امیدآفرینی در جامعه کمک کند. همچنین پیش‌بینی ما این است که با توسعه‌های جدید، سودآوری فکور در سال جاری رشد چشمگیری داشته باشد و به یکی از ارزنده‌ترین سهم‌های بازار سرمایه تبدیل شود.

